

Maatregelen MO 2020-2021 regio Amersfoort

Eerder constateerden wij in Amersfoort al dat extra maatregelen noodzakelijk zijn om voor (een deel van) de mensen in de nachtopvang andere woonconcepten te ontwikkelen om hiermee de druk op de nachtopvang af te laten nemen. Met de Amersfoortse gemeenteraad is afgesproken hier een aantal aanvullende woonconcepten voor te ontwikkelen. Deze maatregelen hebben wij in het plan opgenomen. Met de maatregelen wordt gewerkt aan meer inzet op wonen met een vorm van begeleiding in plaats van opvang en aan het versnellen van de uitstroom, zie onderstaande tabel. Deze maatregelen dragen hier direct (woonconcepten, andere vorm van opvang/begeleid wonen) of indirect (voorkomen opvang en werken aan herstel en activering) aan bij.

Een deel van de uitstroombmogelijkheden, gezien de tijdelijke beschikbaarheid van locaties, van tijdelijke aard. Het is daarom ook van belang dat er wordt ingezet op het voorkomen van nieuwe instroom om te zorgen dat er ruimte is om te werken aan vervolg van tijdelijke begeleid wonen plekken (en de woningopgave niet nog groter wordt).

Maatregelen in de periode 2020-2021		
Preventie	1	Initiatieven rond woningdeling.
	2	Preventie van schulden en intensivering inzet financiële zorgverlening.
	3	Afspraken met private verhuurders over voorkomen van huisuitzetting als gevolg van huurachterstanden.
Toegang en activering, gericht op (voorbereiding op) snellere uitstroom.	4	Andere vormgeving toegang tot de opvang.
	5	Activering in de opvang.
Uitstroom/passende plekken	6	Tijdelijk wonen voor mensen met een beperkte zorgvraag (bijvoorbeeld in passantenpension, corporatiehotel of 'pitstop'-locatie).
	7	Gemengd wonen concepten
	8	Begeleid wonen voor kwetsbare groep met intensieve begeleiding (haalbaarheidsstudie)
	9	Housing First

1. Initiatieven rond woningdeling

In Amersfoort bestaat De Rustplek. Het is een vrijwilligersinitiatief gestart vanuit een kerkelijke gemeenschap in Amersfoort. De Rustplek biedt aan mensen in een kwetsbare situatie tijdelijk een kamer bij een gastgezin en ondersteunt hen in hun streven naar herstel en zelfstandigheid samen met professionals. Er is aandacht voor zowel het gastgezin als de gast, waarbij laatstgenoemde begeleid kan worden door een professionele partij (bijvoorbeeld de wijkteams). Het gaat vooral om mensen die door financiële of relationele problemen hun huis moeten verlaten. Het doel van het project is om mensen snel informele zorg in de vorm van tijdelijk onderdak te bieden, zodat zij niet verder afglijden en eventueel gebruik moeten maken van de daklozenopvang.

Daarnaast spant één van de corporaties (De Alliantie) zich in 2020 in om huurders te werven die bereid zijn een kamer beschikbaar te stellen naar de voorbeelden van Onder de pannen / kamers met aandacht voor met name de uitstroom uit de maatschappelijk opvang en de jeugdzorg. De gemeente spant zich in de randvoorwaarden te scheppen waaronder toepassing van dit

woonconcept mogelijk is. Te denken is aan een flexibele toepassing van de kostendelersnorm, het waarborgen van toereikende begeleiding en een vangnet om dakloosheid na afloop van de tijdelijke huurperiode te voorkomen.

Doelstelling:

Uitbreiding van 18-22 in de regio via woningdeling (beide concepten) in de periode 2020-2021.

Verantwoordelijkheidsverdeling

Het concept wordt in ieder geval verder uitgewerkt in Amersfoort, waarna die werkwijze ook toegepast / uitgebreid kan worden in/naar regio gemeenten (indien interesse).

Voorwaarden:

- Bereidheid van woningcorporaties om mee te werken aan uitvoering en voldoende huurders die hun woning openstellen.
- Afspraken met een intermediaire partij voor een goede matching van aangeboden plek ('verhuurder') en vragende partij ('huurder'), inclusief goede begeleiding van beide partijen.
- Waar nodig afspraken met organisaties als het gaat om belastingen, toeslagen, uitkeringen enz.
- Budget voor een intermediaire partij die de matching organiseert

Planning

Medio 2020 moeten hiervoor de afspraken in Amersfoort gemaakt zijn.

2. Preventie van schulden en intensivering inzet financiële zorgverlening.

In de gemeente Amersfoort zijn er twee voornemens.

Meer financiële zorgverlening

Dak- en thuislozen, verslaafde hulpvragers en sommige cliënten van de gemeente Amersfoort met een bijstandsuitkering kan Stadsring 51 in Amersfoort een traject financiële zorgverlening aanbieden. Bij financiële zorgverlening is er in de regel veel meer tijd en zijn er veel meer contactmomenten om doelen te bereiken. Daarbij werkt Stadsring 51 intensief samen met onder meer de organisaties die de opvang uitvoeren. De doelen liggen veel vaker op het terrein van zorgen voor een min of meer stabiele situatie waarbij verergering van de financiële problematiek wordt voorkomen. Op dit moment heeft de gemeente Amersfoort financiële ruimte voor een zeer beperkt aantal trajecten voor Financiële zorgverlening. Gezien de stijging van de problematiek in de GGZ en die van dak- en thuislozen moet echter rekening gehouden worden met een toename van de vraag naar deze trajecten.

Efficiëntere vroegsignalering om problematische schulden te voorkomen

In Amersfoort zijn met verschillende signaalpartners, waaronder de woningcorporaties, de energieleveranciers, het drinkwaterbedrijf en Menzis, al afspraken gemaakt over het melden van mensen met beginnende betalingsachterstanden. De gemeente Amersfoort heeft echter de behoefte om de vroegsignaleringaanpak efficiënter, maar ook uitgebreider te maken. We streven ernaar het aantal signaalpartners verder uit te breiden. De huidige aanpak vergt een grote tijdsinvestering en levert in daadwerkelijke effecten minder op dan mogelijk.

Graag willen we in Amersfoort toe naar een nieuwe aanpak waarin meldingen worden gematcht. De meldingen van de mensen waarbij, bijvoorbeeld, in 1 maand van ten minste 2 verschillende signaalpartners een achterstand van minstens 2 maanden gemeld is worden opgevolgd. De verwachting is dat het bereik onder de gematchte meldingen groter wordt omdat er gekozen wordt voor gerichte acties op het juiste moment, namelijk wanneer duidelijk is dat er echte betalingsproblemen spelen. Het doel, namelijk meer mensen met beginnende betalingsproblemen

bereiken en helpen wordt alleen bereikt als er volgens een huisbezoek plaatsvindt. Dit vergt een investering in capaciteit. Om meldingen aan elkaar te kunnen koppelen en zo vroegsignalering in Amersfoort efficiënter in te richten zou bovendien geïnvesteerd moeten worden in een cliëntvolgsysteem (CVS) waarmee meldingen gematcht en opgevolgd worden en gegevens van gemelde personen veilig opgeslagen en uitgewisseld kunnen worden. Landelijk zijn verschillende bruikbare systemen ontwikkeld, onder andere door het BKR.

Met de beoogde aanpak wordt een vindplaats gecreëerd voor vroegsignalering van dreigende schulden op basis van concrete signalen, namelijk betalingsachterstanden in de vaste lasten. Met een outreachende aanpak wordt daarna in een vroeg stadium ondersteuning geboden aan de burger bij dreigende financiële problemen, waardoor het aantal mensen met problematische schulden in de gemeente verminderd wordt. Met als beoogde outcome dat klanten in de gemeenten Amersfoort eerder ondersteuning krijgen bij dreigende financiële problemen, beter in staat zijn hun eigen problemen tijdig aan te pakken en de kosten voor de maatschappij worden verminderd.

Doelstelling:

- Voor iedereen die zich meldt bij de nachtopvang of een 24/7 opvangvoorziening is financiële zorgverlening beschikbaar
- Meer mensen met beginnende betalingsproblemen bereiken door vroegtijdige signalering (door matching van meldingen) en helpen met een outreachende aanpak.

De investeringen in capaciteit en CVS kan Amersfoort alleen doen als hiervoor aanvullende middelen beschikbaar komen

Verantwoordelijkheidsverdeling

Iedere regiogemeente is zelf verantwoordelijk voor de schuldhulpverlening. In Amersfoort wordt nauw samengewerkt tussen gemeente, schuldhulpverlening (Stadsring 51) en willen we deze projecten oppakken.

Voorwaarden

- Instemming van betrokken partners, waaronder afstemming over plan en inzet met schuldhulpverlener.

Budget voor uitvoering met name voor de inzet van extra fte bij de schuldhulpverlening.

Planning: In de loop van 2020

3. Afspraken met private verhuurders over voorkomen van huisuitzetting als gevolg van huurachterstanden.

In aansluiting op de praktijk en de afspraken met woningcorporaties over het voorkomen van huisuitzettingen als gevolg van huurachterstanden i.c.m. een (multiproblem) zorgvraag, willen we ook nagaan of er met grote private (kamer)verhuurders in Amersfoort afspraken te maken zijn over vroegsignalering, doorgeven van signalen en tijdige inzet van acties. Om te voorkomen dat mensen als gevolg van huurachterstanden hun woonplek kwijtraken. De aangescherpte afspraken met woningcorporaties, wijkteams, Stadsring 51 en de GGD hebben er aan bijgedragen dat er de afgelopen jaren een afname is te zien in het aantal huisuitzettingen bij woningcorporaties als gevolg van huurachterstanden.

Doelstelling:

Terugdringen van het aantal mensen dat hun huurwoning verliest als gevolg van huurachterstanden in combinatie met een (complexe) zorgvraag.

Verantwoordelijkheidsverdeling

Elke regiogemeente is zelf verantwoordelijk voor het voorkomen van huisuitzettingen als gevolg van huurachterstanden.

Voorwaarden

- Bereikbaarheid en bereidheid van private verhuurders hieraan mee te werken.
- mogelijkheid om een en ander te organiseren binnen bestaande wetgeving en afspraken rond privacy en gegevensdeling.
- mogelijkheden om aansluiting te vinden bij huidige aanpak rond voorkomen huisuitzetting (o.a. capaciteit bij GGD die trajecten uitvoert).

Planning: 2021

4. Andere vormgeving toegang tot de opvang.

We willen snel hulp bieden aan wie dakloos raakt. Dit betekent een snelle en deskundige intake en screening van de problematiek en het bieden van een hulpaanbod op maat: toeleiding naar een tijdelijke verblijfplaats, het regelen van praktische zaken (zoals een uitkering, starten met het oplossen van schulden), zo snel als mogelijk werken aan herstel gericht op zo zelfstandig mogelijk wonen (met begeleiding).

Hoe dit er uit moet gaan zien bespreken we met de opvangorganisaties (die nu de toegang doen) en de wijkteams (die de toegang zijn tot aanvullende hulp). Vertrekpunt daarbij is dat tijdelijke opvang een onderdeel moet zijn van het bredere ondersteuningsplan en niet moet worden gezien als 'begin/nulpunt'. Waar mogelijk slaan mensen de nachtopvang over en komen – indien beschikbaar – direct op de passende plek waar men kan werken aan vervolgstappen. Een mogelijkheid is het wijkteam aan de voorkant van het proces te positioneren. Voordeel daarvan is dat er geen 'gat' meer zit tussen het moment dat mensen naar de opvang gaan en het moment dat er een concreet uitstroomplan is.

Doelstelling

De gemiddelde verblijfsduur in de nachtopvang is niet langer dan 3 maanden als dit is vormgegeven en geïmplementeerd.

Verantwoordelijkheidsverdeling

Centrumgemeente in overleg met wijkteams en opvangorganisaties.

Voorwaarden

- Bereidheid en capaciteit bij de wijkteams en andere betrokken organisaties.
- Afspraken kunnen maken over vormgeving, opzet en inrichting van een 'team'.
- Vinden van een goede locatie voor melding (als dit niet langer de opvanglocatie zelf is).
- Financiële middelen voor transitieperiode van oude naar nieuwe situatie en eventuele uitbreiding van de intake met de benodigde expertise (bijvoorbeeld LVB-expertise, medische kennis enz.).

Planning
2020

5. Activering in de opvang

De bezoekers van de nachtopvang moeten vaak eerst een paar dagen 'landen'. Daarna volgt er een intake door een maatschappelijk werker. Direct een stap naar het loket Werk, Inkomen en Zorg kan groot voor zijn voor een deel van de doelgroep. Een activeringsmedewerker is er om deze stap kleiner te maken waardoor een bezoeker sneller naar (vrijwilligers)werk geleid wordt. Er wordt daarbij gekeken of er een gemeentelijke uitkering (nodig) is, wie de klantmanager is en of de bezoeker al een trajectwerker vanuit de gemeente heeft. De activeringsmedewerker zoekt naar passende locaties waar de bezoeker van de opvang terecht kan voor vrijwilligerswerk of dagbesteding (mits indicatie), na overleg met iemands klantmanager of trajectbegeleider. Voor een deel van de doelgroep is een laagdrempelige en vooral informele manier van activeren van belang om de mensen in beweging te krijgen.

Doelstelling

Iedere dakloze in de nachtopvang heeft een aanbod voor een activeringstraject via de reguliere route (vaak Arbeidsintegratie, voorkeursroute) of, als dat nog niet mogelijk is, via door een activiteitenbegeleider in de opvang gerealiseerd aanbod. Dit draagt bij aan het sneller (weer) deel uit maken van de maatschappij.

Verantwoordelijkheidsverdeling

Centrumgemeente maakt afspraken met Arbeidsintegratie en opvangorganisatie Kwintes.

Voorwaarden

- Financiële middelen voor het in stand houden van de functie van activiteitenbegeleider (nu op basis van tijdelijke private middelen) in de opvang en het realiseren van laagdrempelige activiteiten voor de doelgroep.

Planning

2020

6. Tijdelijk wonen voor mensen met een beperkte zorgvraag (bijvoorbeeld in passantenpension, corporatiehotel of 'pitstop'-locatie).

Op basis van een inventarisatie van de huidige cliënten (eind oktober) die in traject zijn bij de nachtopvang komt het beeld dat er een groep van ca. 35 personen is die gebaat is bij een concept tijdelijk wonen. Een aantal hiervan zou ook gebaat zijn bij het gebruik maken van een voorziening als een passantenpension of corporatiehotel. Dit kan ook een kleinschalige voorziening zijn van bijv. 5 kamers met gedeelde voorzieningen. Dit is een groep mensen die niet goed past in een 'gemengd wonen' concept.

Een passantenpension is een tijdelijke woonplek voor mensen die kortdurend geen woning hebben. Het gaat vooral om mensen die door financiële problemen hun huis zijn kwijtgeraakt, bijvoorbeeld door het verlies van hun baan of een scheiding. In het passantenpension kunnen zij maximaal zes maanden een gemeubileerde kamer huren. Tijdens deze periode kunnen zij in alle rust aan een oplossing voor hun problemen werken. De bewoners die het nodig hebben, krijgen ondersteuning van maatschappelijk werkers. De meeste bewoners zijn overdag naar hun werk of dagbesteding.

In welke vorm dit opgezet moet worden – omvang, voorwaarden enz. – moet allemaal uitgewerkt worden. Idem voor welke doelgroep exact, en of het dan een passantenpension, een corporatiehotel of een 'pitstop'-plek is. Wat exact nodig is en in welke vorm, vraagt nadere duiding van de populatie. Daarbij kijken we naar de mogelijkheid of dit te combineren is met time-out plekken, om op of af te schalen afhankelijk van de vraag.

Doelstelling

Realiseren van 30 à 35 plekken in een dergelijke voorziening

Verantwoordelijkheidsverdeling

Centrumgemeente in overleg met regiogemeenten, woningcorporaties en zorgaanbieders kijken naar haalbaarheid en mogelijkheden (locaties).

Voorwaarden

- Regionale afstemming over voorwaarden enz.
- Geschikte locatie(s) in één of meer gemeenten in de regio (op dit moment nog geen locatie in beeld).
- Financiële middelen voor het realiseren van locatie, sociaal beheer en eventueel individuele ambulante begeleiding.
(NB: de intensiteit van de individuele begeleiding wordt vastgesteld en beschikt door het wijkteam. Daarbij wordt gekeken wat het individu aan individuele begeleiding nodig heeft. Op basis daarvan wordt een beschikking voor begeleiding afgegeven.)
- Het realiseren van de praktische uitwerking / invulling van een aantal voorwaarden, met o.a. de volgende vragen:
 - o welke vorm van toezicht / begeleiding is nodig (zwaarte)
 - o toewijzingssysteem
 - o wat na deze tijdelijke periode
 - o wie is eigenaar begeleider
 - o contractvormen
 - o ...

Planning: eind 2021

7. Gemengd wonen concepten

De gemeenteraad in Amersfoort heeft gevraagd om alternatieve woonconcepten te ontwikkelen, waarmee 1) mensen uit de opvang een betere woonplek en begeleiding krijgen en 2) de tijdelijke nachtopvanglocatie gesloten kan worden.

In een bestuurlijk overleg tussen gemeente Amersfoort, woningcorporaties en een aantal zorgaanbieders is gekeken naar de mogelijkheden van tijdelijke gemengd wonen concepten (lerend van ervaringen in andere gemeenten).

Eén van de corporaties (Portaal) realiseert in 2020 daarom een tijdelijk gemengd wonen project. Het betreft de tijdelijke bestemming van een voormalig verzorgingshuis. In dit pand wonen straks vragende en dragende bewoners. De vragende bewoners zullen deels jongeren zijn die uitgestroomd zijn uit de zorg, of de maatschappelijke opvang. De dragende bewoners worden geselecteerd op hun motivatie om hier te gaan wonen en de bijdrage die ze kunnen gaan leveren. De verwachting is dat dit voor ca. 30 vragende bewoners een plek biedt. Het betreft een project voor de periode van 3-5 jaar. Bedoeling is dat dit medio 2020 van start gaat.

Daarnaast onderzoekt Portaal ook een andere locatie voor gemengd wonen. Gemeente en corporatie doen onderzoek om ook hier in 2020/2021 te komen tot een gemengd wonen project waarmee woonplekken worden gecreëerd voor vragende en dragende bewoners. Corporatie en gemeente bepalen nader de invulling van de doelgroepen met nadruk op jongeren en voorkoming instroom en bevorderen uitstroom uit de maatschappelijke opvang. De gemeente spant zich in om de randvoorwaarden te scheppen waaronder toepassing van dit woonconcept mogelijk is. Daar waar mogelijk en gewenst zal voor de regelgeving maatwerk geleverd worden. Het gaat hier in totaal om

170-210 woningen voor een periode van 10 jaar, waarvan een deel bedoeld voor kwetsbare doelgroepen met nadruk op de maatschappelijke opvang en jeugd.

Doelstelling

In totaal ca. 35 à 40 plekken voor uitstroom uit de MO.

Verantwoordelijkheidsverdeling

Gemeente Amersfoort i.s.m. woningcorporaties en zorgpartijen.

Voorwaarden

- Realisatie van tijdelijke locatie, inclusief instemming van gemeenteraad, vergunning/inspraakprocedures enz.
- Duidelijke afspraken over de doelgroep (ook omvang), benodigde ondersteuning en beheer en afspraken met zorgaanbieders.
- Financiële middelen voor het realiseren van de 'business case' sociaal en individuele begeleiding. De hoogte hiervan is afhankelijk van de uiteindelijke doelgroep en de zwaarte van de benodigde begeleiding.

NB: de ingeschatte begeleidingskosten zijn ingeschat op basis van een gemiddelde over de hele groep. Het gaat om *individuele* begeleiding. Per persoon zal altijd door het wijkteam ingeschat moeten worden wat de benodigde intensiteit van ondersteuning en begeleiding is. Op basis daarvan wordt een beschikking voor begeleiding afgegeven. Dit kan betekenen dat de een met 1 uur begeleiding per week toekan en een ander misschien 5 uur begeleiding per week nodig heeft.

Planning: Eind 2020/2021

8. Begeleid wonen voor kwetsbare groep met intensieve begeleiding.

We proberen voor specifieke groepen een alternatief te vinden voor de nachtopvang, omdat dit voor hen geen geschikte plek is gezien hun kwetsbaarheid. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om jongeren (met een verslaving) of om mensen die niet groepsgeschikt zijn vanwege hun (complexe) problematiek. Voor een groep willen we op zoek naar een vorm van begeleid wonen of kleinschalige opvang, zodat zij niet langer in de nachtopvang hoeven te blijven. Op een dergelijk (vaste, maar tijdelijke) plek, kan men ook – bij voorkeur op een eigen kamer – overdag blijven, tot rust komen en werken aan herstel. Daardoor ontstaat meer rust, structuur en ruimte om te werken aan herstel en participatie. Dit moet worden gekoppeld aan begeleiding die daarop inzet, gericht op uitstroom naar een passende woonplek. De vormgeving hiervan is nog niet bekend. Afhankelijk van de doelgroep zal het aanbod in begeleiding, huisvesting/opvang (soort locatie, enz.), opzet etc. verschillen. Mogelijk dat dit ook te combineren is met tijdelijke plekken (vorm van time-out plekken).

Doelstelling

Afhankelijk van wat de exacte doelgroep is en welke vorm daarbij het beste past. Om hier uitspraak over te kunnen doen is uiteindelijk afstemming nodig met de benodigde zorgpartijen en corporaties. Bovendien zijn er aan aantal voorwaarden (met name locatie) die hiervoor gelden. Daarom zijn op dit moment geen concrete aantallen hier aan te koppelen.

Verkennen op basis van gesprekken met alle relevante partijen wat er nodig is.

Verantwoordelijkheidsverdeling

Centrumgemeente in overleg met regiogemeenten, zorgaanbieders en woningcorporaties kijken naar de haalbaarheid

Voorwaarden

- Verkenning naar doelgroep(en), ondersteunings- en woonbehoefte (haalbaarheidsstudie):
- Indien uit de haalbaarheidsstudie blijkt dat er plekken nodig zijn, zijn voorwaarden o.a.:
 - o de beschikbaarheid van een geschikte locatie(s). Op dit moment is hiervoor nog geen geschikte locatie(s) voor in beeld / nog niet naar gezocht. Realisatie hangt af van een geschikte locatie en draagvlak in de gemeente(n) en duidelijkheid over de omvang en benodigde ondersteuning van de doelgroep.
 - o de beschikbaarheid van financiële middelen voor het realiseren van locatie, (intensieve) begeleiding en eventueel sociaal beheer.
 - o Praktische uitwerking met o.a. de volgende vragen:
 - welke vorm van toezicht / begeleiding is nodig (zwaarte)
 - toewijzingsysteem
 - wat na deze tijdelijke periode
 - ...

Planning: onderzoek 2020

9. Housing First

In de gemeente Amersfoort wordt een pilot Housing First uitgevoerd. Via dit project krijgen mensen met langdurige en complexe problematiek, waaronder (langdurig) dak- en thuisloosheid, de kans om met begeleiding in een woning te wonen en vanuit daar te werken aan herstel.. Voor een specifieke doelgroep binnen de maatschappelijke opvang is dit een mogelijkheid om uit te stromen naar een zelfstandige woning en vanuit daar te werken aan herstel.

Verantwoordelijkheidsverdeling

De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van Housing First ligt bij de zorgaanbieder. In dit geval is dit in de pilot de Tussenvoorziening. Een nauwe samenwerking en het maken van goede afspraken met woningcorporaties, wijkteams, opvangorganisaties, andere zorgaanbieders en partners als de politie is onontbeerlijk.

Voorwaarden

- De verdere uitrol van de pilot is afhankelijk van:
 - o de beschikbaarheid van geschikte woningen en de draagvlak van wijken.
 - o de resultaten van de bewoners, met name de hoeveelheid overlast en de opvolging hierin.
 - o de bereidheid van partijen, om hieraan mee te blijven werken (na de evaluatie).
 - o het kunnen inzetten van voldoende begeleiding – via een ervaren team dat bekend is met de methodiek – en het maken van afspraken met partners
- De ondersteuning en begeleiding van deze doelgroepen wordt gefinancierd vanuit de Wmo (individuele ambulante begeleiding). Echter, uit de eerste ervaringen blijkt dat er meer nodig is dan alleen intensieve ambulante begeleiding om deze aanpak te laten slagen.